

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 6Ssk/46/2022
Identifikačné číslo spisu: 8020200498
Dátum vydania rozhodnutia: 29. marca 2023
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:8020200498.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členov senátu JUDr. Michala Matulníka, PhD. a JUDr. Martina Tisa, v právnej veci žalobcu: V. Y., narodený XX. L. XXXX, bytom v D., X. I. Č.. XXX/XX, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8-10, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej z 23. júla 2020, Číslo: XXX XXX XXXX X, o zníženie sumy invalidného dôchodku, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 20. januára 2022, č.k. 7Sa/25/2020-42, t a k t o

rozhodol:

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu z a m i e t a.

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

1. Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom z 20. januára 2022, č.k. 7Sa/25/2020-42 postupom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol správnu žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej z 23. júla 2020, Číslo: XXX XXX XXXX X, ktorým tento postupom podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v rozhodnom znení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) zamietol v celom rozsahu odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie z 23. marca 2020, Číslo: XXX XXX XXXX X. Uvedeným rozhodnutím prvostupňový správny orgán postupom podľa § 73, § 112 ods. 4 a 6, § 82 a § 293dx zákona č. 461/2003 Z.z. žalobcovi znížil sumu invalidného dôchodku od 10. mája 2020 na sumu 181,70 eur mesačne.

2. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovanej preskúmal v intenciách § 71 ods. 1,2,4-8 a § 153 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. a v režime stanovenom Správnym súdnym poriadkom a dospel k záveru o nedôvodnosti podanej správnej žaloby.

3. Krajský súd po preskúmaní veci aj s odkazom na zhodné závery prijaté príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia mal preukázané, že žalobca bol poberateľom invalidného dôchodku od marca 2017 s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 75 % pre zlyhanie obličiek s nutnosťou dialyzačnej liečby. Toto rozhodujúce zdravotné postihnutie bolo pôvodne zaradené do prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z.z., a kapitoly XI, oddielu A, postihnutia obličiek, pod bod 6 - stavy liečené umelou obličkou (dialýzou) s prihliadnutím na prítomné komplikácie s mierou poklesu schopnosti zárobkovej činnosti v percentuálnom rozmedzí 40-80 %. U žalobcu však došlo k úspešnej transplantácii obličky od mŕtveho darcu dňa 21. februára 2019. Následné kontrolné nefrologické vyšetrenia potvrdzovali dobrú funkciu štepu, a teda u žalobcu nebolo možné ďalej mu vyplácať invalidný dôchodok po transplantácii obličky podľa pôvodného zaradenia medzi stavy s dialýzou. Posudkové orgány sociálneho poistenia po transplantácii obličky a uplynutí jedného roka na základe kontrolnej lekárskej prehliadky opätovne posúdili rozhodujúci druh zdravotného postihnutia. Správne pristúpili k zaradeniu rozhodujúceho druhu zdravotného postihnutia do tej istej kapitoly toho istého oddielu, ale pod položku 8 pod písmenom b/, a to medzi stavy po transplantácii obličky spravidla po uplynutí jedného roka s mierou poklesu schopnosti zárobkovej činnosti v percentuálnom rozmedzí 30-60 %, žalobcovi bol priznaný maximálne možný 60 %, a to po stabilizácii zdravotného stavu aj s prihliadnutím na pretrvávajúcu funkčnú poruchu a prípadné komplikácie. Správne teda postupovali správne orgány, pokiaľ po vykonanej transplantácii a uplynutí kalendárneho roka pristúpili k opätovnému posúdeniu zdravotného stavu žalobcu a mieru invalidity posúdili s poukazom na aktuálny zdravotný stav žalobcu v čase jeho posudzovania, v čase rozhodovania správnych orgánov. Na ďalšie lekárske správy doložené žalobcom v priebehu konania pred súdom krajský súd neprihliadol s poukazom na § 135 ods. 1 SSP, podľa ktorého na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy.

4. Uzavrel, že posudkoví lekári sa v dostatočnom rozsahu vyrovnali so všetkými skutočnosťami, ktoré boli podkladom pre rozhodnutie, z obsahu posudkov je zrejmé ich úvaha, na základe ktorej dospeli k určeniu rozhodujúceho zdravotného postihnutia a k nemu prislúchajúcej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a presvedčivým spôsobom reagovali aj na iné zdravotné postihnutia, ktoré boli podložené lekáorskými správami. Žalobca v podanej žalobe neuviedol nič nové, s čím by sa posudkoví lekári sociálneho poistenia neboli zaoberali a nepredložil v súdnom konaní žiaden dôkaz, ktorý by tento záver spochybňoval ku dňu právoplatnosti žalobou napádaného rozhodnutia, alebo ktorý by nasvedčoval inému rozsahu zdravotného poškodenia, ako bol ustálený, preto nebol dôvod spochybniť závery lekáorských vyšetrení, ani dôvod na ďalšie posudzovanie zdravotného stavu.

5. Vzhľadom na uvedené, krajský súd správnu žalobu ako nedôvodnú podľa § 190 SSP zamietol.

6. O trovách konania krajský súd rozhodol podľa § 175 ods. 1 v spojení s § 167 a § 168 SSP a náhradu trov konania účastníkom nepriznal, keď žalobca v konaní nemal úspech a vo vzťahu k žalovanej, ktorá bola v konaní úspešná, súd nezistil osobitné dôvody, pre ktoré by bolo spravodlivé požadovať po žalobcovi, aby nahradil jej dôvodne vynaložené trovy konania.

II.

7. Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

8. V podanej kasačnej sťažnosti vyjadril nesúhlas so závermi, ku ktorým dospel krajský súd, poukázal na svoj nepriaznivý zdravotný stav, ktorú skutočnosť potvrdzujú aj ním do konania doložené nové lekárske správy.

III.

9. Žalovaná sa ku kasačnej sťažnosti žalobcu vyjadrila podaním zo 16. marca 2022 s tým, že námietky žalobcu uvádzané v kasačnej sťažnosti nepovažovala za opodstatnené, krajský súd v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav veci a správne právne posúdil vec, zníženie sumy invalidného dôchodku bolo vykonané v súlade s platnými právnymi predpismi.

10. Navrhla, aby Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu ako nedôvodnú podľa § 461 SSP zamietol.

IV.

11. Vyjadrenie žalovanej bolo doručené žalobcovi dňa 25. marca 2022 na vedomie.

V.

12. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. h/ SSP) preskúmal kasačnú sťažnosť postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

13. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

14. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

15. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

16. Podľa § 6 ods. 2 písm. c/ SSP, správne súdy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

17. Podľa § 199 ods. 1 písm. a/ SSP, sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Sociálnej poisťovne.

18. Predmetom kasačného konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd ako nedôvodnú zamietol správnu žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej z 23. júla 2020, Číslo: XXX XXX XXXX X, ktorým tento postupom podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. zamietol v celom rozsahu odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie z 23. marca 2020, Číslo: XXX XXX XXXX X. Uvedeným rozhodnutím prvostupňový správny orgán postupom podľa § 73, § 112 ods. 4 a 6, § 82 a § 293dx zákona č. 461/2003 Z.z. žalobcovi znížil sumu invalidného dôchodku od 10. mája 2020 na sumu 181,70 eur mesačne.

19. Podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., poistenec je invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

20. Podľa § 71 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok.

21. Podľa § 71 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Pri posudzovaní poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa neprihliada na zdravotné postihnutia, ktoré boli zohľadnené na nárok na invalidný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu. 2)

22. Podľa § 71 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe

a/ lekárskeho správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a
b/ komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

23. Podľa § 71 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4.

24. Podľa § 71 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z.z. miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí.

25. Podľa § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z.z. mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmieňujúcich dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav.

26. Podľa § 153 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z., ak § 155 ods. 1 neustanovuje inak, lekársku posudkovú činnosť vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia (ďalej len "posudkový lekár") za osobnej účasti poistenca alebo poškodeného, ak posudkový lekár neurčí inak; podmienka osobnej účasti musí byť splnená vždy, ak o to poistenec alebo poškodený požiada.

27. Podľa § 196 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z.z., účastník konania je povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne rozhodne, ktoré z dôkazov sa vykonajú. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne je povinná vykonať aj iné dôkazy, ktoré účastníci konania nenavrhli, ak sú potrebné na zistenie a objasnenie skutočného stavu veci.

28. Podľa § 196 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z.z., organizačná zložka Sociálnej poisťovne hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz osobitne a všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti.

29. Podľa § 112 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z., výplata dávky sa zastaví, uvoľní alebo sa dávka vypláca v nižšej sume alebo vo vyššej sume, ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na nárok na výplatu dávky.

30. Najvyšší správny súd z obsahu súdneho spisu, ktorého súčasťou tvoril pripojený posudkový a dávkový spis žalovanej mal preukázané, že

- žalobca dňa 30. marca 2015 na predpísanom tlačive požiadal o invalidný dôchodok

[invalidný dôchodok žiadal priznať od 18. marca 2013],

- žalovaná rozhodnutím z 08. apríla 2015, Číslo: XXX XXX XXXX X postupom podľa § 70 a § 71 zákona č. 461/2003 Z.z. zamietla žiadosť žalobcu o invalidný dôchodok z dôvodu, že nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou

[podklad pre vydanie predmetného rozhodnutia tvorila Lekárska správa z 23. marca 2015 vyhotovená posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Svidník, so záverom, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím u žalobcu sú choroby podporného a pohybového aparátu - dorzopatia, deformujúca dorzopatia a spondylopatia zaradené pod kapitolu XV, oddiel E, položka 3, písmeno a/ prílohy č. 4 zákona so stanovenou 10%-nou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť],

- na odvolanie žalobcu krajský súd rozsudkom zo 16. februára 2016, č.k. 4Sd/58/2015-15 ako vecne správne potvrdil rozhodnutie žalovanej z 08. apríla 2015,

- žalobca dňa 16. októbra 2017 opakovane na základe predpísaného tlačiva požiadal o invalidný dôchodok (žiadosť spísaná dňa 09. októbra 2017)

[invalidný dôchodok žiadal priznať od 01. decembra 2016],

- žalovaná rozhodnutím z 08. decembra 2017, Číslo: XXX XXX XXXX X postupom podľa § 70 ods. 1, § 82, § 293dq a § 293dr zákona č. 461/2003 Z.z. priznala žalobcovi invalidný dôchodok od 09. októbra 2017 v sume 212,90 eur mesačne; súčasne od 01. januára 2018 žalobcovi zvýšila sumu invalidného dôchodku na 220,10 eur mesačne

[podklad pre vydanie predmetného rozhodnutia tvorila Lekárska správa z 09. októbra 2017 vyhotovená posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Svidník, so záverom, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím u žalobcu sú Choroby močovej sústavy - postihnutia obličiek - Stavy liečené umelou obličkou (dialýzou) s prihliadnutím na prítomné komplikácie zaradené pod kapitolu XI, oddiel A, položka 6 prílohy č. 4 zákona so stanovenou 75 %-nou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (z rozpätia 40 % až 80 %); dátum vzniku invalidity stanovil na 09. októbra 2017 a absolvovanie kontrolnej lekárskej prehliadky na mesiac október 2019],

- na odvolanie žalobcu odvolací správny orgán rozhodnutím z 12. marca 2018, Číslo: XXX XXX XXXX X zmenil prvostupňové správne rozhodnutie z 08. decembra 2017 tak, že žalobcovi priznal od 09. marca 2017 invalidný dôchodok v sume 216,90 eur mesačne; súčasne od 01. januára 2018 žalobcovi zvýšil sumu invalidného dôchodku na 224,10 eur mesačne

[podklad pre vydanie predmetného rozhodnutia tvorila Lekárska správa z 21. februára 2018 vyhotovená posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, so záverom, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím u žalobcu sú Choroby močovej sústavy - postihnutia obličiek - Stavy liečené umelou obličkou (dialýzou) s prihliadnutím na prítomné komplikácie zaradené pod kapitolu XI, oddiel A, položka 6 prílohy č. 4 zákona so stanovenou 75 %-nou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (z rozpätia 40 % až 80 %); dátum vzniku invalidity stanovil na 09. marca 2017 a kontrolnú lekársku prehliadku na mesiac október 2019],

- dňa 21. februára 2019 sa žalobca podrobil transplantácii obličky od mŕtveho darcu,

- zdravotný stav žalobcu bol na základe kontrolnej lekárskej prehliadky (určenej na mesiac október 2019) na účely invalidity posudzovaný posudkovým lekárom sociálneho poistenia príslušnej pobočky 25. februára 2020 s tým, že na základe doložených lekárskeho vyšetrení (primárne sa jednalo o nefrologické vyšetrenie z 18. marca 2019, z 08. apríla 2019, z 30. apríla 2019, z 20. mája 2019) posudkový lekár pristúpil k zníženiu miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť; miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola stanovená na 70 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou; za rozhodujúce zdravotné postihnutie bolo určené Choroby močovej sústavy - postihnutia obličiek - stav po transplantácii obličky - stav po stabilizácii zdravotného stavu s prihliadnutím na pretrvávajúcu funkčnú poruchu a prípadné komplikácie zaradené pod kapitolu XI, oddiel A, písm. b/ prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z. so stanovenou 60 %-nou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (z rozpätia 30 % - 60 %) a s navýšením o 10 % za iné zdravotné postihnutia (porucha osobnosti na organickom podklade, degeneratívne poškodenia axiálneho skeletu s poruchou statodynamiky a intermitentnými prejavmi koreňového dráždenia); dátum zmeny poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bol stanovený k 25. februáru 2020, t.j. ku dňu posúdenia,

- na základe týchto záverov prvostupňový správny orgán dňa 23. marca 2020 vydal rozhodnutie o znížení sumy invalidného dôchodku na 181,70 eur mesačne od 10. mája 2020,

- na odvolanie žalobcu (po tom, čo posudkový lekár sociálneho poistenia pobočky v Lekárskej správe z 09. júna 2020 zotrval na totožnom závere ako v lekárskej správe z 25. februára 2020) generálny riaditeľ žalovanej ako odvolací správny orgán podľa § 215 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z.

rozhodnutím vydaným dňa 23. júla 2020 zamietol v celom rozsahu odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie z 23. marca 2020

[podklad pre vydanie predmetného rozhodnutia tvorila Lekárska správa z 11. júna 2020 vyhotovená posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko v Košiciach, ktorý po opätovnom zistení anamnestických údajov a vychádzajúc z lekárskeho vyšetrení (vrátane doložených v rámci odvolania - psychiatrické z 05. mája 2020, angiologické z 01. apríla 2020 a ORL z 20. mája 2020) sa stotožnil so závermi prijatými posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Svidník. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie bolo určené: Choroby močovej sústavy - postihnutia obličiek - stav po transplantácii obličky - stav po stabilizácii zdravotného stavu s prihliadnutím na pretrvávajúcu funkčnú poruchu a prípadné komplikácie zaradené pod kapitolu XI, oddiel A, písm. b/ prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z. so stanovenou 60 %-nou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (z rozpätia 30 % - 60 %) a s navýšením o 10 % za iné zdravotné postihnutia (porucha osobnosti na organickom podklade, poruchy lumbálnych a iných medzistavcových platničiek s radikulopatiou, arteriálna hypertenzia, perforovaný vred žalúdka v dokumentácii, chronický zápal priedušiek); celkovo teda bola u žalobcu stanovená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 70 %].

31. Najvyšší správny súd vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho ako aj primárne pripojeného posudkového spisu dospel k záveru, že správne orgány postupovali správne, keď na podklade lekárskeho posudku vyhotoveného posudkovými lekármi sociálneho poistenia na oboch stupňoch pristúpili k zníženiu miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť z pôvodne stanovenej 75 % na 70 %, čo sa následne odzrkadlilo v zmene (v znížení) konečnej výšky sumy invalidného dôchodku.

32. Žalobca predovšetkým vyjadril nesúhlas s postupom posudkových lekárov, ktorí pristúpili k zmene rozhodujúceho zdravotného postihnutia, ktorá skutočnosť sa následne prejavila v znížení miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a tým následne v znížení sumy invalidného dôchodku. Žalobca s takýmto postupom vyjadril nesúhlas primárne s poukazom na nepriaznivý zdravotný stav, čo mali podľa žalobcu preukazovať aj ním doložené lekárske správy.

33. V tejto súvislosti najvyšší správny súd konštatuje, že posudzovanie zdravotného stavu fyzickej osoby a tým aj súvisiaceho zostatkového pracovného potenciálu je vecou výlučne odbornou - medicínskou, na ktoré súd nemá potrebné odborné znalosti. Vo veciach dôchodkového poistenia zdravotný stav a pracovnú schopnosť občanov posudzuje Sociálna poisťovňa vo forme lekárskej posudkovej činnosti pri výkone sociálneho poistenia (§ 153 ods. 1 písm. b/ v spojení s § 153 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z.) s tým, že konkrétne túto činnosť vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia (§ 153 ods. 5 menovaného zákona). Výsledkom posudkovej činnosti je záver posudkového lekára o tom, či konkrétna fyzická osoba je, alebo nie je invalidná s určenou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť s tým, že táto miera poklesu sa určuje v percentách podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Závery posudkového lekára sú zachytené v lekárskej správe, súčasťou ktorej je odborný lekársky posudok vrátane jeho odôvodnenia, v ktorom posudkový lekár objasňuje a odôvodňuje všetky skutočnosti, na základe ktorých pristúpil k prijatiu konkrétneho záveru. Tento posudok je teda v konaní pred správnym súdom kľúčovým dôkazom, na ktorý je súd (vzhľadom na absenciu odbornej - medicínskej erudovanosti) odkázaný, a preto je nutné klásť dôraz na jeho jednoznačnosť, úplnosť, určitosť a presvedčivosť. Tieto kritériá však spĺňa len taký posudok, v ktorom sa posudkový lekár riadne vysporiada so všetkými rozhodnými a pre danú vec relevantnými skutočnosťami, prihliadne pritom k účastníkom konania udávaným ťažkostiam a svoje posudkové závery náležite odôvodní.

34. Najvyšší správny súd konštatuje, že posudkoví lekári sociálneho poistenia v konaní predchádzajúcom vydaniu napadnutého rozhodnutia na základe predložených odborných lekárskeho nálezov a vlastného vyšetrenia vyhodnotili, že u žalobcu nie je daný dôvod na zotrvanie na pôvodne stanovenej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (75 %), tak ako to požaduje

žalobca. Najvyšší správny súd ďalej zdôrazňuje, že nemôže sám posudzovať odborné otázky medicínskeho charakteru, ktoré sú podkladom pre stanovenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pre účely invalidity, musí rovnako ako žalovaná vychádzať z lekárskeho posudku, kde posudzuje presvedčivosť ich záverov s prihliadnutím na všetky okolnosti, najmä aj s prihliadnutím na námietky žiadateľa o invalidný dôchodok. Medzi závermi posudkov posudkových lekárov neboli zistené rozpory a o ich odbornej úrovni nemal súd dôvod pochybovať. Posudky sú logické a presvedčivo objasňujú závery o rozhodujúcom zdravotnom postihnutí a o určenej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Má za to, že posudkoví lekári sa v dostatočnom rozsahu vyrovnali so všetkými relevantnými skutočnosťami, z obsahu posudkov je zrejmá ich úvaha, na základe ktorej dospeli k určaniu rozhodujúceho zdravotného postihnutia a k nemu prislúchajúcej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

35. Posudkoví lekári sociálneho poistenia vo svojich lekárskejších správach mali riadne preukázané, že žalobca bol pôvodne uznaný za invalidného podľa kapitoly XI, oddiel A, položka 6 prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. - Choroby močovej sústavy - postihnutia obličiek - Stavy liečené umelou obličkou (dialýzou) s prihliadnutím na prítomné komplikácie so stanovenou 75 %-nou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (z rozpätia 40 % až 80 %). Dňa 21. februára 2019 sa žalobca podrobil transplantácii obličky od mŕtveho darcu s dobrou funkciou bez rejekčnej reakcie. Na základe kontrolnej lekárskej prehliadky stanovenej v Lekárskej správe z 09. októbra 2017 a v Lekárskej správe z 21. februára 2018 na mesiac október 2019 bol žalobca predvolaný pred posudkového lekára za účelom posúdenia dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu na účely invalidného dôchodku. Po opätovnom posúdení zdravotného stavu a súčasnom zohľadnení zásadnej skutočnosti - transplantácie obličky, ktorá sa uskutočnila medzi prvým posúdením jeho zdravotného stavu v súvislosti s podaním v poradí druhej žiadosti o invalidný dôchodok (v mesiaci október 2017) a uskutočnením kontrolnej lekárskej prehliadky (v mesiaci február 2020) posudkoví lekári zhodne ustálili, že s ohľadom na zdravotný stav žalobcu je daný dôvod na zmenu rozhodujúceho zdravotného postihnutia tak, že ako „nové“ rozhodujúce zdravotné postihnutie u žalobcu stanovili - Choroby močovej sústavy - postihnutia obličiek - stav po transplantácii obličky - stav po stabilizácii zdravotného stavu s prihliadnutím na pretrvávajúcu funkčnú poruchu a prípadné komplikácie zaradené pod kapitolu XI, oddiel A, písm. b/ prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z. so stanovenou 60 %-nou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (z rozpätia 30 % - 60 %) a s navýšením o 10 % za iné zdravotné postihnutia (porucha osobnosti na organickom podklade, poruchy lumbálnych a iných medzistavcových platničiek s radikulopatiou, arteriálna hypertenzia, perforovaný vred žalúdka v dokumentácii, chronický zápal priedušiek); celkovo teda bola u žalobcu stanovená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 70 %. Príslušný posudkový lekár v Lekárskej správe z 11. júna 2020 tvoriacej podklad pre vydanie správnu žalobou napadnutého rozhodnutia z 23. júla 2020 aj s odkazom na závery plynúce z prepúšťacej správy z hospitalizácie na transplantáčnom oddelení Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice (hospitalizácia od 29. mája 2019 do 31. mája 2019), podľa ktorej USG patologickú kolekciu v okolí štepu nepotvrdilo (stabilná funkcia štepu, dobrý klinický stav žalobcu, čo následne predstavovalo základ jeho prepustenia do ambulantnej liečby) a tiež z doložených nefrologických vyšetrení z 18. marca 2019, z 08. apríla 2019, z 30. apríla 2019 a z 20. mája 2019, konštatoval dobrú funkciu štepu. Vo vzťahu k iným zdravotným postihnutiam uviedol, že tieto zdôvodňujú navýšenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 10 %, pričom ani jedno svojím charakterom a klinickým priebehom hodnotené samostatne, nedosahuje vyššiu mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť ako rozhodujúce zdravotné postihnutie, keďže žalobca je sporadicky vyšetrený psychiatrom a psychológom pre poruchu osobnosti na organickom podklade bez klinicky zaznamenaných porúch správania, bez nutnosti liečby, je tiež liečený pre bolesti chrbtice s miernou poruchou statodynamiky, vysoký krvný tlak je kompenzovaný liečbou, cievny vyšetrením je zdokumentované periférne cievne ochorenie dolných končatín II. klinického štádia.

36. Vzhľadom na uvedené najvyšší správny súd dospel k záveru, že príslušný posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko v Košiciach svoj záver o rozhodujúcom zdravotnom postihnutí a na to nadväzujúcemu stanoveniu výslednej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť aj so zohľadnením jej navýšenia podľa § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z.z. riadne a jasne odôvodnil. Najvyšší správny súd dospel k záveru, že u žalobcu za tohto

stavu nie sú splnené podmienky pre navýšenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na úroveň viac ako 70 %; z obsahu príslušných posudkov sú zrejmé úvahy, na základe ktorých dospeli posudkoví lekári k zhodnému určeniu rozhodujúceho zdravotného postihnutia a k nemu prislúchajúcej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

37. K ďalším žalobcom (najmä v priebehu súdneho konania) doloženým lekárske správam (z 09. novembra 2020, z 10. novembra 2020) najvyšší správny súd uvádza, že podľa § 135 ods. 1 SSP, na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy. Žalobou napadnuté rozhodnutie z 23. júla 2020 nadobudlo právoplatnosť dňa 29. júla 2020, a teda na účely lekárskej posudkovej činnosti boli relevantné lekárske správy predložené, respektíve vyžiadané do tohto dátumu. Z lekárskej správy z 09. novembra 2020 síce vyplýva, že dňa 11. júna 2020 bola vykonaná biopsia pre zhoršenie funkcie obličky, avšak táto skutočnosť nebola zrejmalá v čase prebiehajúceho dávkového konania a v štádiu posudzovania zdravotného stavu žalobcu, keďže žalobca túto skutočnosť nepreukázal a nedoložil o tom relevantný doklad (lekársku správu; § 196 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z.z.).

38. V závere dáva najvyšší správny súd do pozornosti, že uvedeným rozhodnutím žalovanej a súdu nie je dotknuté právo žalobcu podať si novú žiadosť o zvýšenie invalidného dôchodku, a to na základe nových lekárske správ o vyšetrení jeho zdravotného stavu.

39. Z vyššie uvedených dôvodov najvyšší správny súd nepovažoval kasačnú sťažnosť žalobcu za dôvodnú, a preto ju podľa § 461 SSP zamietol.

40. O náhrade trov kasačného konania rozhodol najvyšší správny súd tak, že žalobcovi, ktorý v tomto konaní úspech nemal, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP) a žalovanej ich nepriznal, lebo to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 168 veta prvá SSP).

41. Toto rozhodnutie prijal najvyšší správny súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.